

ABKAR DE GROTE

19 januari 1973

Goedenavond vrienden.

Wij zijn niet alwetend of onfeilbaar, denkt dus zelf na. Ons onderwerp van heden dient een meer geestelijk karakter te hebben. Daarom zou ik met u willen spreken over:

ABKAR DE GROTE

Misschien weet u niet wie Abkar was: Hij was een vorst in Indië die een groot denker was. Zoals Ashoka bekend staat als grote denker in de richting van het Hindoeïsme-Boeddhisme, zoals Akbar bekend staat als groot stichter van een staat, zo is Abkar de man die in een tijd dat godsdiensten met elkaar geconfronteerd worden, probeert een eenheid te vinden. Abkar is als eerste, zelfs voor zijn bijna naamgenoot, de man die aan zijn hof christelijke zendelingen ontvangt. Hij debatteert met filosofen van elke soort met boeddhisten en brahmanen. Het vreemde is dat deze Abkar op een gegeven ogenblik eenvoudig tot de conclusie komt: Ik weet het niet meer. Er volgt een curieuze ontwikkeling, die wij in dit gebied nog enkele malen zullen aantreffen en die iets doet denken aan hetgeen gebeurde tijdens het bewind van Ichnaton.

Achter al die godsdiensten en leringen ligt wijsheid verborgen. Maar die wijsheid wordt zodanig aan de mensen gebracht, dat zij hierdoor tegen elkaar worden opgezet, dat zij de totaliteit van die wijsheid nooit in zullen kunnen zien. Vandaar dat ook Abkar een soort van zonneverering sticht. Ik wil u niet vervelen met de levensloop van deze man, al zijn over hem niet bepaald veel boeken geschreven. Wel zou ik u bezig willen houden met iets van de achtergronden van zijn daden. De nadruk wil ik echter leggen op zijn zoeken naar eenheid. Ook u leeft immers in een wereld die sterk verdeeld is. Ook bij u is deze verdeeldheid in de eerste plaats een religieuze en ideële. Er zijn christenen, hindoes, boeddhisten, islamieten en verdere blokken, waarbij de groepen elkaar geestelijk en materieel een blok aan het been vormen. Ook wanneer wij in uw dagen alle wijsheid die er wel degelijk is, zouden willen samenvatten, zouden wij tot één symbool moeten komen, dat voor eenieder aanvaardbaar is. Het zou niet mogen berusten op bv. de openbaringen van de verschillende groepen, op hun heilige boeken, maar zou onpartijdig, ja, nieuw moeten zijn.

Wanneer Abkar, zoals anderen voor en na hem, naar de zon grijpt als symbool en een zonneverering probeert in te stellen, zo doet hij dit zeker niet, omdat hij de zon aan de hemel beschouwt als een godheid, maar omdat de zon als levensgever, als licht aan de hemel, schenker van de dag voor de mens zo belangrijk is. Hij heeft tegen de mensen van zijn tijd willen zeggen: hier heb ik een symbool, dat je kunt aanvaarden, zonder dat je met anderen over het al dan niet juist zijn en bestaan daarvan hoeft te twisten. Want die zon staat aan de hemel. Zij is er steeds weer. Eenieder weet dat de zon leven geeft, maar dat zij ook de dood kan brengen. Die zon nu is een uitdrukking van de kosmische macht, waarover alle anderen filosoferen. Abkar is overigens niet in zijn opzet geslaagd, zo min als Ichnaton, ofschoon in zijn tijd hij als heilige werd beschouwd, terwijl zijn meer bekende opvolger Akbar zelfs als heilig werd uitgeroepen met een Allahu Akbar door vele moslims. Maar de zonneverering werd daardoor nog niet de algemeen aanvaarde.

Abkar kon niet begrijpen hoe het komt dat een brahmaan die grote wijsheid bezit, juist deze beschouwt als iets, waardoor hij meer is dan een ander, als iets wat hem a.h.w. onderscheidt en afzondert van die anderen. Hij kan al evenmin begrijpen waarom de christenen, wier leer hij niet onaanvaardbaar vindt, gelijktijdig beweren dat men alle andere goden moet afzweren en zich moet laten dopen omdat men anders in de hel terecht komt.

Hij zegt: wanneer ik de wijsheid heb, is het andere toch niet belangrijk meer. Niet wat ik uiterlijk doe, maar wat ik besef en ben, bepaalt toch mijn waarde? Een ingewikkelde reeks vragen komt hieruit voort en ik kan mij best begrijpen dat de eenvoudige mensen zich met dergelijke zaken niet bezighouden. Want wanneer je een eenvoudig mens bent die niet verder denkt, vind je het al mooi wanneer je iets hebt waardoor je meer bent dan een ander. Dan wordt de godsdienst een soort staf waarop je steunen kunt, een soort vergoeding voor alle onrecht, wat je wordt aangedaan en de kracht van God, waardoor je uiteindelijk toch de sterkere zult zijn. Wanneer je zo een uitzonderingspositie hebt, waardoor je eens alle anderen de baas zult zijn, is dit een eenvoudig mens illusie genoeg. Maar juist wanneer je wat verder bent gekomen op geestelijk terrein, zou je volgens Abkar moeten begrijpen dat een meerdere zijn nooit ontleend kan worden aan een leer of godsdienst, dat het nooit een waarde kan zijn, die in de aanvaarding van een leer zelf ligt, maar altijd voort zal moeten komen uit de wijsheid die je als gevolg van de leer etc. weet te verwerven.

Nu is Abkar van jongs af aan een vreemd mens geweest. Hij was een grote driftkop, kon ontzettend wreed zijn. Aan de andere kant echter: wanneer hij iets deed, dan dacht hij daar ook verder over na. Een van de meest typerende gebeurtenissen ligt in zijn jeugd: Hij achtte zich beledigd door een paar slaven. Deze aantasting van zijn waardigheid wilde hij niet dulden. Daarom liet hij alle slaven en anderen die de belediging hadden beschouwd of er van wisten, eenvoudig onthoofden. U mompelt, maar dergelijke dingen waren in die dagen heel gewoon. Ik weet wel, dat het in uw dagen anders gaat, dat men tegen de belediger een haat en lastercampagne begint of zo. Maar in de oude tijd heette het eenvoudig: kop eraf en klaar. Nu weet niemand meer dat ik beledigd werd, dat ik voor gek heb gestaan, dus is het niet werkelijk gebeurd en hoef ik mij daar verder niets van aan te trekken.

Abkar dacht echter na en kwam tot de ontdekking dat daarmee de belediging zelfs in hem nog steeds bestond: Hij wist er nog van, dus was zij niet feitelijk en geheel ongedaan gemaakt. Het probleem dat hij zo gewelddadig wilde oplossen, bleef dus in wezen bestaan. Hij liet de lijken daarop plechtig verbranden en richtte een soort gedenkzuil voor hen op. Deze was een soort fallisch symbool, maar daarop moet u mij maar niet aanvallen, want dat was in dat land en die tijd nu eenmaal de gewoonte. Abkar wilde dus hiermee zeker niet aanduiden: Deze mensen hebben mij voor Jan... laten staan. De man handelde echter, dit blijkt uit dit voorbeeld, reeds zeer duidelijk, despotisch en geheel binnen het kader van zijn tijd. Men kan van hem zeker niet zeggen dat hij een soort democraat was of bezielde was met vele nu nog aanvaardbare sociale gevoelens. Maar hij kwam tot de ontdekking dat je met feiten en dingen niet af kunt rekenen door ze opzij te schuiven. Zijn ministers kregen bv. nooit de kans een netelig probleem in de koelkast te zetten. Zijn opvatting was: een probleem, dat niet onmiddellijk wordt opgelost, kan alleen maar groter worden. Kon een minister een probleem niet aan, dan kreeg hij in het gunstigste geval een schop onder zeker lichaamsdeel en moest maar zien, hoe hij het verder in verbanning redde. Had de man er werkelijk een knoeiboel van gemaakt, volgens de vorst, dan kwam hij in de een of andere bouwcompagnie van slaven terecht of moest sterven.

Toch wordt deze vorst volgens mij het beste kenbaar, wanneer hij gaat filosoferen over de godsdiensten. Hij zegt dan: er zijn vele goden en elke priester verdedigt zijn god. Waarom verdedigen die goden zichzelf niet, wanneer zij zo sterk en machtig zijn? Elke priester bezit ook kennis en wijsheid. Hij dankt die wijsheid naar hij zegt aan zijn god. Maar waarom verkondigt hij dan steeds weer zijn god en niet de kennis en de wijsheid? Want het is toch de wijsheid, waardoor de mens leert leven? Een dergelijke uitspraak zou men eigenlijk eens aan paus Paulus voor moeten leggen en aan het groot moderamen e.d. Want deze uitspraak lijkt mij nog steeds zeer actueel. Een andere maal krijgt Abkar kennis van een op zich klein onrecht. Het betreft een twist tussen handelaren. Abkar bemoeit zich er mee, waarop een van de handelaren uitroept: Maar heer, gij zijt een onmetelijk groot vorst. Voor uw leger siddert het gehele land. Hoe is het dan voor u belangrijk, dat ik een paar penningen te veel heb genomen? Het antwoord van Abkar is weer typerend: die paar penningen deren mij niet. Maar er is onrecht geschied en ik heb er kennis van genomen. Daarom kan ik het niet dulden. Abkar weet wel dat er overal in de wereld onrecht is. Hij geeft dit meerdere malen rustig toe.

Hem deert dit geheel niet. Maar op het ogenblik dat er onrecht is, waarvan hij kennis heeft en waaraan hij wat kan doen, is het zijn zaak geworden. Het is voor hem een kwestie van zijn waardigheid, niet een kwestie van recht en onrecht.

Een denkwijze, waar heel wat mensen van heden de schouders voor op zullen halen, of schamper zullen vragen of een dergelijke opvatting niet erg egomaan is. Mogelijk spreekt de een of ander hierover zelfs als een vorm van moreel narcisme. Maar de man, Akbar, bracht het verder toen hij op een gegeven ogenblik tegen een verkondiger van de christelijke leer zei: Ik heb gehoord over uw Jezus en heb zelfs het boek, dat gij mij geschonken hebt, bestudeerd. Jezus was een groot man. Maar wat zijt gij? Waarmee hij tegen de zendeling zei: wat je brengt is wel waardevol, maar bewijs nu eens wat de werkelijke betekenis is. Want jij komt met die boodschap aan, dan moet je toch ook iets van de kracht en mogelijkheden hebben waarover je mij vertelt? Geïmpliceerd werd verder: wanneer je niet kunt bewijzen dat je althans iets van hetgeen in die verhalen staat ook nu waar kunt maken, is je boodschap van geen belang. Dan is zij een dood ding uit het verleden. Om betekenis te hebben, dient zij in u, de verkondiger, te leven. De man, die later een kleine heilige wordt, weet met deze benadering geen raad en beroept zich op God, die hem de genade van de verkondiging heeft gegeven. Waarop Abkar de schouders ophaalt en zegt: vriend, hier is mijn genade voor u belangrijker dan de genade van uw god, want door mijn genade leeft gij nog. Een redenering die typerend is voor de man. Maar aan de andere kant toch ook een scherp en helder zien van de feiten volgens mij.

U vraagt zich af, of dit nu een geestelijk onderwerp is of niet? In uw dagen kletst de hele wereld over oecumene. Wat Abkar probeerde was hetzelfde: hij wilde ook een soort oecumene. In uw dagen kletst men voortdurend over de noodzaak van verbindingen als de EEG. Wat Abkar probeerde, toen hij zijn keizerrijkje probeerde te vestigen, was ook het bereiken van een economische eenheid. Maar er is toch wel een kenmerkend verschil: Wanneer de mensen van nu spreken over oecumene, zo gaan zij niet uit van de vraag: wat verenigt ons? Zij zeggen niet: dat is dan het enig belangrijke, dus laat ons alle geschillen voorlopig maar terzijde stellen. Wat Abkar wel deed, toen hij alle wijsheden samen probeerde te voegen tot een geheel en alle grenzen tussen de verkondigers probeerde uit te wissen door uit te roepen: zie, hier is de zon, dat is haar wijsheid. Neen. Nu vecht men er over, wie het meest gelijk heeft. En daarbij komt dit gelijk hebben er eigenlijk niet aan te pas. Zoals in de EEG er over gevochten wordt, wie het belangrijkste is en welke natie het meest te zeggen zal hebben, haar eigen belangen het beste zal kunnen behartigen in de verschillende supranationale organen.

Abkars oplossing lijkt misschien primitiever, maar doet mij aan als heel wat doelmatiger. Hij stelt immers: er is een recht voor alle mensen. Dat dit recht nu in uw dagen als een soort dictatuur beschouwd zou worden, lijkt mij niet zo belangrijk, gezien de tijd waarin deze man leefde; belangrijk is dat overal waar zijn rijk gevestigd wordt, alle mensen onmiddellijk dezelfde rechten en plichten hebben. Er wordt niet gepraat over het wie men is, waar men vandaan komt, of zelfs - wat in die tijd uitzonderlijk was - over de afstamming van een mens. Ieder had eenvoudig dezelfde rechten en plichten. Hij gaat ook niet uit van de verschillen tussen de stammen en hun gebruiken, hun wijze van leven en produceren, maar stelt eenvoudig: Dit is de staat, dit is hetgeen waarin wij leven. Daarin moet je dan volgens eigen aard en kunnen maar het beste zijn en doen, wat je kunt.

Wanneer je de wijsheid van Abkar probeert te ontleden is zij in feite heel eenvoudig: Er is één God, die wij niet kennen. Maar de tekenen van God zien wij in de wereld. Dat is een stelling die wij wel meer horen. Die God heeft mogelijk wel wetten gegeven, zo stelt hij, maar die kennen wij niet werkelijk. Daarom moeten wij leven volgens de wetten die wij zelf maken en erkennen. Het erkennen van de meest juist wetten is echter eerst bereikbaar, wanneer wij in onszelf de wijsheid vinden, waardoor wij het leven kunnen begrijpen. Daarom, vervolgt hij, is het belangrijk dat wij alle wijsheid, die wij kennen, tezamen nemen en daaruit een wijze van leven distilleren. Toen hij zo redeneerde, had hij het natuurlijk wel gedaan in de ogen van velen. Er zijn brahmanen geweest die hem hebben uitgekreten voor een 10.000 malen verdoemde, die terug zou komen als het laagste dier, en nooit zou bereiken e.d.

Abkar heeft dit overigens niet op zich laten zitten en heeft ervoor gezorgd dat deze mensen onmiddellijk aan een volgende incarnatie, die volgens hen immers toch een hogere zou zijn, konden beginnen. Maar deze mensen namen het risico eenvoudig, zo nijdig waren zij, dat hij alle leringen, zelfs de heilige boeken die alleen voor de brahmanen bestemd waren, aan een ieder wilde voorleggen, tot zelfs aan de uitgeworpenen, de straatvegers, de handelaren en krijgslieden, ja zelfs een christen de mogelijkheid wilde geven zo maar te duiken in hun geheimste werken.

De voornaamsten onder hen hebben zelfs officieel hun beklag gedaan. Daar zij dit echter wel in alle vorm en zeer beleefd deden, was Abkar tegen hen natuurlijk ook veel beleefder. Zij spraken tot hem: Heer, is het wel goed dat het heiligdom van duizenden jaren nu in de handen wordt gegeven van onbevoegden? Abkars antwoord was mooi: Wie zegt u, dat het in de handen zal komen van onbevoegden? Zij, die de wijsheid begrijpen, zijn er immers rijp voor en zo bevoegd. Maar zij, die haar niet kunnen begrijpen, zullen haar niet zoeken en niet kunnen gebruiken. M.a.w. zei hij dus: Denk a.u.b. niet, dat jullie meer zijn dan anderen. Wanneer je die wijsheid kunt gebruiken, vind ik het best, maar wanneer een ander ze kan gebruiken, is daarin voor mij geen verschil. Maak er dus a.u.b. geen ruzie over, wie recht heeft op de wijsheid.

Ik zou haast denken dat hij hier een uitspraak van Jezus parafraseert. Want die heeft ook een dergelijke situatie meegemaakt met zijn apostelen. Hij had tot hen gezegd: Ga en verkondig mijn woord, drijf duivelen uit en genees de zieken in mijnen naam en de naam des Vaders. Waarop de apostelen zich in de handen wreven en dachten: Ha. Eindelijk kunnen wij eens laten zien, wie en wat wij zijn. Zij gingen er op uit en daar was verdorie al een buitenstaander bezig in Jezus naam en de naam des Vaders en genas werkelijk mensen. Zij dus terug naar Jezus: Heer, heer, hoor toch eens, wat er aan de hand is. Want zij waren werkelijk heel erg nijdig. Heer: men geneest in uw naam en die naam des Vaders. Dat kan toch niet? Wij zijn toch uw agenten, die anderen hebt u toch niet aangesteld? Wat die mensen doen is gewoon plagiaat, vervalsing. Daar moet u iets aan doen, dat deugt toch niet? Maar Jezus antwoordde hen: Wees toch blij, dat zij mensen genezen. Abkar bedoelt volgens mij iets dergelijks. Hij wil tot de brahmanen zeggen: met alle wijsheid kom je niets verder, tenzij je ze ook kunt gebruiken, en eenieder die haar gebruiken kan heeft het recht daartoe en moet ook die wijsheid kunnen verwerven.

Ook iets om in uw dagen eens even over na te denken. Want er zijn zo onnoemelijk veel sekten en groepen die allen het ware bezitten. Zij verbieden hun aanhangers dan ook kennis te nemen van iets anders dan hun waarheid. Daarbij heeft de een zijn geluk gevonden in Krishna, de ander in Christus. De een noemt zich kind van God, terwijl de ander weer opgenomen is in de openbaring van de kerk der heiligen van de laatste dagen. Maar is de naam nu werkelijk belangrijk, is het exclusieve van de leer werkelijk van belang, of is het van belang wat de mensen zijn en wat zij doen? In deze dagen wordt zo snel geoordeeld en gesteld, dat dit wel deugt en dat niet, omdat de stelling hier goed en daar verkeerd is. Maar ben je nu werkelijk minder, wanneer je God zoekt en vindt in een Hare-Krishna beweging, dan wanneer je God zoekt en vindt in het kader van Gods people? Ik dacht dat daarin geen verschil was. De wijze van benadering kan wat verschillen, maar doel en bereiking zijn hetzelfde. Wanneer je dan maar bereikt. De wijsheid is niet gelegen in het kennen van de juiste stellingen, maar in het juist gebruiken van hetgeen je bent.

Wat dat betreft ken ik nog een interessante anekdote over deze Abkar: Overal zijn onheilsprofeten te vinden, in uw tijd zo goed als in het verleden. Op een gegeven ogenblik werd dan ook een dergelijke man toegelaten bij Abkar. Het was een soort fakir, u weet wel: geheel beschilderd, half naakt. En deze begon uit te varen tegen de vorst, profeteerde dat de ondergang van de wereld nabij was en riep uit, dat de groten der aarde zouden moeten boeten voor alles wat zij misdaan hadden. Abkar deed de man niet weggagen, maar heeft rustig naar het hele betoog zitten luisteren. Daarna sprak hij: Vriend. indien gij mij een bewijs kunt leveren dat niet stamt uit uw woorden of de leer die gij verkondigt, maar kenbaar is in de feiten, zo zal ik aan uw voeten neerknielen en boete doen.

Maar zo gij dit bewijs niet kunt leveren - Abkar leefde nu eenmaal in een meer praktisch ingestelde tijd - zo zal ik u doen geselen met zweepen en u met deze zweepen doen jagen tot gij de grenzen van mijn rijk overschreden hebt. De profeet is inderdaad weggejaagd met zweepen, want hij kon voor alles wat hij verkondigde geen bewijs leveren.

Het zou wel interessant zijn, wanneer zoiets in uw dagen eveneens tot de mogelijkheden behoorde, denkt u niet? Stel u voor dat er iemand komt bij u, die u aangelmt: Zijt gij bereid om te sterven, doet boete en bekeert u, want het einde der tijden is nabij...? U hoeft dan geen deur dicht te smijten, u te ergeren of te zeggen: Hoepel op. U luistert geduldig en vraagt: Kunt u mij een bewijs geven voor al wat u beweert, dat niet berust op de stellingen waarvan u uitgaat, maar op de feiten van deze wereld? Kunt u mij dit laten zien? Zo niet, dan is hier een stevige knuppel, waarmee ik u de straat uit zal jagen. Dat zou de tijd verspillende bekeringijver van sommige mensen volgens mij wel af kunnen remmen, wat weer heel wat tijd zo sparen die men voor belangrijker zaken zou kunnen gebruiken.

Ik heb overigens niets tegen de bekeerders. Per slot van rekening worden vele mensen tijd verspillend geboeid door de versierders e.d., dus waarom zouden de bekeerders ook niet aan het woord mogen komen, mits zij werkelijk iets te zeggen hebben, dat waar en belangrijk is. Ik maak bezwaar tegen het feit dat eenieder steeds weer er van overtuigd schijnt te zijn, dat het zijn recht en zelfs zijn plicht is aan anderen stellingen op te dringen, zonder dat men de juistheid daarvan bewijzen kan. Abkar, in zijn pogingen de wijsheid van zijn tijd samen te voegen, was tenminste een mens, die zei: Dit is de wijsheid van de ouden. Hij, die ze begrijpt, zal er krachten uit kunnen puren, zal er mee werken en zo zal hij groot worden en met hem het rijk. Wij zullen de kracht van de zon uitdragen en er zal licht zijn tot in de nacht. Hij bedoelde kennelijk, dat de wijsheid op zich ook nog niet zo belangrijk was, dat het belangrijke ligt in dat wat men met die wijsheid weet te doen.

Nu kan ik Abkar wel even laten rusten. Hij rust trouwens reeds lange tijd in vrede en is in een ander lichaam ondertussen al weer op aarde actief geweest. Ik wil u gewoon met enkele van de wijsheden confronteren, waar hij zich indertijd zo druk mee bezig hield.

Ik begin dan maar heel eenvoudig:

Alle leven in zichzelf is doel voor zichzelf. Alle leven dat faalt in deze verschijningsvorm, zal zichzelf herhalen tot een juiste en geslaagde verschijningsvorm gevonden is. Alle leven komt voort uit een grote kracht en is daarmee verbonden, en de vele aspecten van deze kracht - mijn vertaling voor een reeks godennamen - zijn als verschijningsvorm mee bepalend voor datgene wat het ego in deze kracht bereikt. Gij zijt niet beperkt door de stand, waarin gij geboren zijt, wel door de rang, die gij meent te bekleden. Deze laatste vind ik werkelijk schitterend. Ik zou deze sommige mensen, zelfs een informateur, wel eens voor willen houden. Al, wat in u is, is deel van het geheel. Zo gij dus het geheel in uzelf aanvaardt, zult gij door uzelf een deel van het geheel kunnen openbaren in de krachten, zoals de wijsheid dezen omschrijft.

Dan een stelling, die voor sommigen mogelijk minder aanvaardbaar is:

Zij die menen, dankzij hun verdienste te zullen rusten, falen. Want hij die werkt om te rusten, is een dwaas, maar hij die werkt om te bouwen aan hetgeen voor hem belangrijk is, is een wijze.

Abkar zag er overigens niet tegenop om zo nu en dan de dingen op een wat vreemde wijze te zeggen. Zo sprak hij eens tot een architect: Gij noemt uzelf groot, omdat gij deze tempel gebouwd hebt. Doch ik heb u de handen gegeven en zonder dezen zoudt gij machteloos zijn. Zo is het met elke mens, die bereikt. Hij zou machteloos zijn zonder de handen, die hem gegeven werden. Met handen bedoelde Abkar de werklieden, de vaklieden, die hij aan de architect ter beschikking had gesteld. Hij doelde er op, dat ook wanneer wij iets bereiken, dit mede te danken is aan de krachten - de handen - en het arbeidsvermogen, dat ons ter beschikking wordt gesteld.

Tijdens een filosofisch debat, waarin men meer tegen de vorst mocht zeggen dan normaal, sprak eens iemand: Wanneer ik niet kan, zo komt dit dus, omdat mij niets gegeven is. Abkar antwoordde: Wanneer dit waar zou zijn, zoudt gij alle verontschuldigungen kunnen spreken en verontschuldigd zijn in uw falen. Maar indien ik mijn beul achter u stel, zo kunt gij wel. Zo is uw falen uw eigen falen en is de kracht om te slagen u wel gegeven, doch gij gebruikt de kracht niet. Wilt dit dan niet degene die u de krachten geeft, die gij misbruikt of niet gebruikt.

Overigens had de vorst kennelijk wel enig gevoel voor humor. Op een gegeven ogenblik werd hij geconfronteerd met een paar wijzen, boeddhistisch georiënteerd, die in hun betoog kwamen aanzetten met de paden en de pijlers, de eigenschappen die je nodig hebt. Tot hen sprak hij: ziet gij deze troon? Zij antwoordden: Ja Heer. Indien ik enkele delen wegneem, zo valt de troon geheel uit elkaar, sprak Abkar. Ja Heer, zo antwoordden zij. Maar ik regeer nog steeds het gehele land. Uw eigenschappen en wegen zijn de troon, waarop gij de uitverkorene tracht te plaatsen. Maar vergeet niet dat, zo gij maar een enkel deel van uw stellingen wegneemt, het geheel ineenvalt. De uitverkorene blijft dan echter zichzelf. De uitverkorene is uitverkoren krachtens zijn wezen en niet krachtens de wegen, die hij gegaan is. Een heerlijke uitspraak: Het gaat er om, wat je zelf bent, niet om de vraag, of je alles nu wel juist hebt gedaan.

Ook de volgende anekdote is wel aardig. Er kwam een klacht binnen over een belastinginner. Nu was het in die tijden zo, dat iemand het recht kocht belastingen te innen. Maar deze man inde in zijn district geen belastingen, zodat velen daarheen trokken; hij betaalde de vorst op tijd, wat hem toekwam en werd daarbij zelf toch rijk. Wat een aantal mensen nijdig maakte, want de man werd steeds maar rijker en dit gold ook voor zijn district. Zij dachten ongetwijfeld: Wanneer wij daar eens de belastingen kunnen pachten, zullen wij daaraan veel kunnen verdienen. Abkar liet de man komen en vroeg hem, hoe hij het klaar speelde op deze wijze toch rijk te worden. Heel eenvoudig, heer, was het antwoord: Iedereen in mijn district mag alle geld en goed zonder meer behouden, wanneer men alles, wat men nodig heeft, van mij koopt. Verkoop je je goederen dan zo duur?, vroeg de vorst. Neen, heer, gemeenlijk ben ik zelfs goedkoper dan anderen. Daarom komen zij graag bij mij kopen. Maar omdat zij allen kopen, word ik toch rijk en uit deze rijkdommen betaal ik u, wat u toekomt. Abkar knikte welwillend en begon te lachen. Zo, mijne heren, sprak hij tegen de klagers: u blijft dus arm door uw hebzucht.

Iets, wat je aan sommige mensen in deze tijd ook wel eens voor zou mogen houden. Toch is het een geestelijke wijsheid, niet slechts een stoffelijke: Wanneer wij te veel willen hebben, blijven wij arm. Het is ons begeren dat ons er toe brengt steeds meer te eisen. Even gaat dit goed, maar dan krijgen wij steeds weer minder. Aan de andere kant: wanneer wij aan de wereld vrijelijk geven, zo kan het niet anders, of de wereld zal daarop reageren en dan komt er iets terug. Volgens mij plaatste Abkar met deze spreuk dus de causaliteit reeds in een juister verband: het ik zelf bepaalt zijn relaties met de wereld.

U zit in deze dagen op uw wereld met vele problemen. Vragen als: wat moeten wij nu wel en niet doen bijvoorbeeld in verband met Vietnam, met een cabinet e.d., onze kerk, ons geloof, ons denken. Het juiste antwoord is eigenlijk heel eenvoudig: Laat ons niet kijken wat het ons kosten gaat en wat wij er wijzer van worden, maar ons afvragen hoe wij hetgeen er in ons is zo snel en juist mogelijk aan de wereld kunnen bieden. Dan komt de rest als vanzelf wel. Mogelijk lijkt het denkbeeld te geven en niet te eisen u een wat vreemde. Maar zij zou in uw dagen heel wat moeilijkheden op kunnen lossen. Wanneer bijvoorbeeld in het Vietnamconflict de mensen niet zouden zeggen, dat dit verkeerd en dat slecht is, maar eenvoudig zouden stellen dat zij aan alles wat hiermee verband houdt, geen deel willen hebben, en het goede willen doen, dan zou men alleen diegenen steunen die dit werkelijk nodig hebben, terwijl men zich geheel af zou wenden van alles wat op welke wijze dan ook in verband staat met het onrecht dat geschiedt.

Indien alle mensen zo zouden reageren, zou dit dan niet veel meer uithalen dan de grootste demonstratie? Ik weet niet zeker of dit juist is, maar wanneer dit de mentaliteit van een Hollander zou zijn, klopt het zeker. Een Hollander vindt de demonstraties, die men tegen hem zou houden, veel minder erg dan een zakelijk verlies.

Ze mogen op mij schelden zoveel zij willen, wanneer zij maar niet aan mij en het mijne komen, luidt de slagzin dan. Ik heb het gevoel, dat deze spreuk voor Amerikanen en vele andere volkeren toch ook wel van kracht is. Ik meen dat de mensen gewoon moeten leren handelen volgens hetgeen hén juist is. Niet zich afvragen wat het kosten kan, wanneer je zo handelt, maar je alleen afvragen wat juist is.

Ook wanneer je met geestelijke problemen wordt geconfronteerd, blijkt men vaak meer rekening te houden met sentimenten dan met de werkelijkheid. Denk eens aan de strijd die in de roomse kringen wordt uitgevochten over de vraag, of de mis in het latijn of in de volkstaal moet worden gelezen. Mijn vraag zou zijn: wat maakt dit nu werkelijk uit? Wanneer de gebruikte taal verschil maakt, heb je met iets te maken wat niet thuis behoort in de christelijke leer, n.l. met zuivere magie. En wat maakt het nu eigenlijk uit, of je in een catechismus iets zus of zo formuleert? Is die formulering dan het werkelijk belangrijke en is het niet belangrijk, wat de mens zelf is? Ik geloof, dat, wanneer de christenen minder zouden vechten over de vraag wat juist christendom nu eigenlijk leerstellig is, en meer zouden doen om de leer die zij erkennen in de praktijk uit te leven, de wijsheden van Jezus in de praktijk zelf te beleven en waar te maken, er reeds heel wat veranderen zou.

Ik ben er van overtuigd dat iets dergelijks geldt voor alle mensen die naar vrijheid streven op uw aarde. Wanneer alle mensen die voor zich vrijheid verlangen, zouden beginnen anderen hun vrijheid te laten, zou er ook al heel wat veranderen. Wanneer alle mensen die sociale rechtvaardigheid wensen, zouden beginnen eerst een ieder ander in de gemeenschap zijn recht te laten, zouden eveneens heel wat problemen opgelost zijn. Ik geloof dat vele tegenstellingen van deze tijd, ideële, religieuze en anderen in feite voortkomen uit de neiging van de mens, allereerst zichzelf te laten gelden en dan eerst na te gaan wat men voor anderen kan doen. Allen zouden naar ik meen eerst eens moeten zien wat zij kunnen doen en daarna pas aandacht moeten geven aan de mogelijkheid zich tegenover anderen te laten gelden.

In de esoterie geldt volgens mij hetzelfde: Wanneer wij in onszelf met problemen geconfronteerd worden, kunnen wij natuurlijk eerst een strijd beginnen om te vinden, hoe al deze problemen opgelost moeten worden. Maar het lijkt mij verstandiger eerst eens na te gaan of er in het eigen innerlijk nog iets bestaat, dat geen probleem is, maar een kracht bevat, waar wij mogelijk wel reeds nu iets aan kunnen doen. Mogelijk is er in ons een gedachte die wel onmiddellijk toepasselijk is, ook in het dagelijkse leven. Wanneer wij daarmee eerst eens zouden beginnen, zouden wij dan in onszelf ook niet sneller bewust worden en zo onze problemen beter overzien en op kunnen lossen?

Abkar sprak eens, toen men hem verweet, dat hij een aantal mensen op had laten hangen: Vergeet niet, dat zij die gehangen werden, hun gehele leven hebben gebruikt, om zelf de strik te draaien, waaraan zij stierven. Deze uitlating werd toen door velen als cynisch en cru beschouwd. Maar is het toch niet waar, dat wij met onze problemen, ons bezwijken onder iets als eenzaamheid, onbegrip, ongeloof etc., in feite ons gehele leven bezig zijn geweest om de strengen te vlechten van het probleem, waaraan wij nu menen niet meer te kunnen ontkomen? Heus, wij hebben het meestal zelf veroorzaakt, wij hebben er zelf schuld aan, evenveel of meer dan anderen. Indien je dit beseft is het vaak nog mogelijk de strik weer los te maken, een andere wijze van leven te vinden, een geestelijke wijsheid te vinden.

Om mijn onderwerp te besluiten: Abkar moest sterven, zoals een ieder. Terwijl hij op zijn sterfbed lag, sprak men tot hem: Heer, blijf bij ons. Wanneer gij heen gaat, valt uw hele rijk uiteen. Waarop Abkar sprak: Dat wist ik reeds eerder dan gij. Maar de gedachten die ik mijn volk heb gegeven, zullen zeer lang blijven leven en daarin leef ik voort. Dat is het woord voor een mens in deze tijd, die zich zegt: ik kan niet veel en ik bereik zo weinig. Er komt altijd weer een ogenblik, waarop je moet toegeven, nu kan ik niet meer, of doodgaan en alles voor je afgelopen is. Maar datgene wat je aan gedachten, aan kracht in de wereld hebt gebracht, wat anderen door ons hebben leren leven denken en gebruiken, vergaat niet. Dat blijft. Wanneer je stoffelijk bezit en aanzien ineenvalt, is er niets gebeurd, maar wanneer je geestelijk niets hebt nagelaten aan de wereld, heb je volgens mij geestelijk gefaald.

Ik meen, dat je tegen dit falen veel kunt doen door eenvoudig rekening te houden met de nuchtere methode die Abkar heeft gebruikt om de wijsheid in zijn rijk althans tijdelijk tot eenheid te brengen.

Hebt u commentaar?

Vraag: Kunt u data geven, 1600 of zo?

Antwoord: Abkar leefde enkele honderden jaren vroeger.

Vraag: Kunt u zeggen, hoe hij later geïncarneerd is?

Antwoord: Als een drinkebroer in Florence. Een vreemde zaak. Hij was een soort playboy in de chique betekenis van het woord. Wat hij de mensen bood, waren in feite alleen maar grappen en grollen. Het wonderlijke daarbij is, dat hij hierdoor vaak anderen de werkelijkheid liet zien. Hij bracht anderen de waarheid door zijn nuchterheid, die hij, vooral wanneer hij bedronken was, zeer scherp naar voren wist te brengen. Hij incarneerde dus niet in een zeer grote figuur, zoals u mogelijk veronderstelde. Van keizer werd hij een soort nar, die anderen echter veel gaf. Mogelijk komt hierin nog wel het duidelijkst naar voren, wat deze Abkar eigenlijk was: een man, die iets wilde brengen; niet een mens die iets wilde beheersen. Gezien zijn geestelijke vorderingen moeten wij immers aannemen dat hij deze incarnatie bewust en vrijwillig heeft gekozen.

Vergeet hierbij niet dat de geest die bewust is, een incarnatie niet telt volgens menselijke berekening. Wat maar goed is, want anders zouden alle bewusten staan te dringen om miljonair, deel van een koninklijk huis of iets dergelijks te worden. Maar menig bewuste ontdekt, dat hij als putjesschepper in een bepaalde incarnatie meer kan betekenen dan als vorst. Want op die wijze kan hij werkelijk zichzelf zijn en de krachten die hij in zichzelf kent, werkelijk gebruiken.

Er zijn vele grote geesten geïncarneerd als bv. meubelmaker, apothekersleerling - en dit in een tijd dat de apotheker vaak werd beschouwd als goedbetaalde helper van de dood. Een ander incarneerde als rondtrekkend handelaar, een andere zeer bewuste geest incarneerde en werd wapensmid. Elk koos een incarnatie die - qua beleving en qua mogelijkheid iets van jezelf aan de mensen te geven - de grootste mogelijkheden bood. Verbaas u daarover maar niet. Want wat de mensen geluk noemen, is veelal eerder een roes. Maar wat innerlijk geluk is, kun je nooit afmeten aan uiterlijken, omdat dit bestaat uit een gevoel van vervulling. Juist de gees die bewust een incarnatie kiest, zal in de eerste plaats een mogelijkheid zoeken deze vervulling te vinden. Al het andere laat hem betrekkelijk koud.

Vraag: Is het verschil tussen zijn wijsheid en zijn wat koppensnellerachtige gedragingen, wat belette, dat hij ingewijd werd?

Antwoord: Helemaal niet. U denkt, dat die koppensnellerachtige gedragingen iets exceptioneels waren. Begrijpelijk overigens, want u leeft in een wat dat betreft halfzachte tijd. Maar in die dagen was een mensenleven niet zo belangrijk. Bovendien geloofde de vorst immers dat een slaaf die dood werd gemaakt, opnieuw kon incarneren. Voor een slaaf was een dergelijke dood, volgens de opvattingen van die tijd, mits de dood niet te pijnlijk was, alleen maar een voordeel. Want wanneer hij herboren werd was de kans groot, dat hij geen slaaf meer zou zijn. Voor de slaaf was zo iets dus eigenlijk goed en voor degene die hem liet onthoofden, was het nog beter, want die had er geen last meer van. De mensen dachten er toen eenvoudig anders over. Maar laat ons niet vergeten, dat wij het mensenleven hoogschatten, omdat je een leven dat je genomen hebt, niet meer terug kunt geven, terwijl men gelooft dat dit leven het enige in deze wereld zal zijn.

Vraag: Maar je brengt leed over mensen, die van zo iemand houden. Dat kwaad doe je dus wel.

Antwoord: Inderdaad. Maar wie denkt daaraan? Was die Abkar nu werkelijk zoveel wreder dan de mensen die risico's nemen in het verkeer, omdat zij haast hebben en zich niet realiseren dat zij veel leed veroorzaken, wanneer ook zij kinderen doodrijden, mensen levenslang verminken, gehele gezinnen in puin rijden die ook met hun autootje op weg zijn?

Dergelijke dingen gebeuren dagelijks, maar daarover denkt men niet na. Omdat Abkar in overeenstemming handelde met de gebruiken van zijn tijd, zoals het gedrag van de automobilist een gebruik van uw tijd is, moet u opeens spreken over 'koppensnellerachtige praktijken'? Realiseert u zich wel dat uw maatschappij gemiddeld meer mensen per dag vermoordt, verminkt, dan ooit in het verleden is gebeurd, hoe barbaars de tijden dan ook volgens u waren? Ik breng dit zo scherp naar voren, omdat anders het gevaar ontstaat dat men zegt: nu ja, dat doden in het verkeer is natuurlijk te betreuren, maar het is uiteindelijk maatschappelijk onvermijdelijk en daardoor aanvaardbaar, daar kun je nu eenmaal niets aan doen. Wat precies datgene is wat Abkar in zijn tijd ook dacht. Denk eens aan iemand die giftig afval loost op de een of andere rivier met het gevaar dat er in die omgeving paratyfus ontstaat. Deze redeneert vaak: dat kan nu eenmaal niet anders, dat is een economische noodzaak. Wonderlijk, dat u de poging eigen persoonlijkheid onaangetast te houden in het verleden, ziet als moord, terwijl u over het hoofd ziet, dat in de naam van economische en andere belangen, die nu prevaleren, heel wat grotere moordpartijen en aanslagen op de mensheid dagelijks plaats vinden. Waarbij ik aan wil tekenen dat dergelijke dingen bovendien met heel wat minder werkelijke redenen gebeuren. Want in het verleden was het verliezen van aanzien - door een belediging kwam dit tot stand - betekende dit een verlies van macht, plaats in de gemeenschap zelfs soms. Mag ik dus protesteren tegen het gebruik van het woord 'koppensnellerachtig'?

Vraag: Spreekt u niet over Akbar? Die heeft ook de zon doen aanbidden, heeft vreemde priesters aan zijn hof gehad.

Antwoord: Neen. Ik sprak over Abkar. Wat Akbar betreft: deze had o.m. de beroemde ontmoetingen in Benares, waarbij o.m. Franciscus Xaverius was betrokken. Maar deze leefde enkele honderden jaren later, rond 1600. Ik geef overigens toe, dat er heel wat parallellen te vinden zijn tussen de levens van Abkar en Akbar, ofschoon hun rijken nogal ver van elkaar verwijderd lagen. Dit is niet zo wonderlijk als u meent, want ik zou u bv. ook t.a.v. Boeddha soortgelijke parallellen kunnen tonen. Dus: Akbar is wel de nu meest bekende vorst en Xaverius was een van de eerste belangrijke zendelingen naar zuid-Azië, maar dit betekent niet, dat er voor die tijd geen christelijke zendelingen doordrongen tot Azië, het betekent niet dat Abkar werkelijk minder belangrijk was.

Vraag: Wat is er van zijn leer overgebleven?

Antwoord: Voornamelijk een heel grote verdraagzaamheid in de hindoewereld. Helaas is deze vorm van samenleven van verschillende goden en hun vereerders beperkt gebleven tot de hindoes, terwijl een deel van deze samenwerking en samenleving in het zuiden van Azië later vernietigd is door de verkondiging van veel minder verdraagzame godsdiensten als het christendom en de islam. In de tijd van Abkar - rond 1300 - streden de vereerders van verschillende goden nog met elkaar. Aan hem dankt volgens mij Garoshka het, dat hij zijn Hatha-leer kon verkondigen. Ook de plaats van de brahmanen onderging door zijn leven en werken wijzigingen. De zaak kwam in beweging. Zijn leven heeft dus wel heel wat veranderingen veroorzaakt en gevolgen gehad, die nu nog nawerken, o.m. in India.

Vraag: Heeft u een speciale studie gemaakt van zijn leven?

Antwoord: Neen. Ik heb hem ontmoet in de sferen. Je raakt dan wel eens aan het praten en bepaalde facetten boeien je dan. Dit bracht mij er toe, hetgeen hij mij had medegedeeld te vergelijken met hetgeen er nu in de wereld is. Ik vond, dat zoveel van de denkwijzen en problemen die hij naar voren bracht in verband met zijn vroegere leven, dat ik overigens wel even kort gecontroleerd heb, terug in uw dagen, dat het mij voor u wel interessant leek dit onderwerp aan te snijden. Er zijn nu eenmaal zaken die, wanneer je er mee geconfronteerd wordt, altijd actueel blijven, zelfs in het geestelijke bestaan. Vaak meen je dat je iets nieuws ontdekt hebt en dan moet je ontdekken dat die gedachtegang reeds in de tijd van de hollen mensen ergens bestond. Er zijn wijsheden die kennelijk kosmisch zijn. Het is wel eens goed een confrontatie met dergelijke waarheden door te maken: het zet je een beetje op je plaats en doet je ontdekken, dat je eigenlijk voor een groot deel alleen maar herhalingsoefeningen maakt.

Dat was het dan, vrienden. Wij gaan sluiten.

Na de pauze zal een andere spreker voor u een geestelijk of esoterisch onderwerp behandelen. Precies weet ik het niet, want wij hebben nog steeds te maken met een wat warrig medium. Maar de spreker die komt, zal ongetwijfeld het beste doen wat voor hem mogelijk is en wanneer ik ergens te kort ben geschoten, kan hij mogelijk door zijn betoog de tekorten die u meende te constateren, nog aanvullen. Ik dank u voor uw aandacht. Goedenavond.

ESOTERIE

Goedenavond.

Het is de bedoeling dat ik het een en ander zeg over esoterie. Om maar meteen te beginnen: De meeste mensen doen mij denken aan een kermistent. De parade is interessant, het front mooi versierd, maar wat erachter schuilt, is meestal heel wat minder van sier en kwaliteit. De doorsnee mens komt bij zichzelf meestal niet veel verder dan bij de parade. Hij kijkt naar alle mooie attracties die zich in zijn innerlijk zullen afspelen en denkt dan bij zichzelf: jonge jonge, ik ben toch wel goed. Maar dringt men eens een keer door tot achter de façade, dan denkt men gemeenlijk: jongens, dat is een augiasstal, daar moet iets aan veranderen. Maar hoe kun je dit? Je reist door ruimte en tijd en elke maal opnieuw moet je een façade opbouwen, moet je de show van het leven opvoeren en een antwoord geven op de vraag, of je de beloften van je parade ook werkelijk waar kunt maken.

Wat ik probeer hiermee te zeggen is het volgende: Wat wij aan onszelf vertonen is over het algemeen een presentatie van hetgeen wij zouden kunnen zijn. Wat wij van binnen echter tonen, is eerder wat wij net nog niet geworden zijn. Deze tegenstelling kan je vooral in het begin enorm steken. Wanneer je voor het eerst de werkelijkheid in je eigen Ik bezieet, verwacht je binnen te komen in de een of andere grote middeleeuwse gotische kathedraal met orgelspel, licht, geheimzinnige verschijnselen en ergens achterin een goddelijk Licht, dat zich op een altaar openbaart. Maar kom je binnen, dan blijken je verwachtingen te hoog gespannen en bevind je je eerder in een tentje met een olielampje. Waarop je jezelf afvraagt: Waar is toch het Licht? Bedrieg ik mijzelf misschien? Het antwoord luidt, dat je jezelf helemaal niet bedriegt, maar dat je door wat je bent, in jezelf eerst eens dat Licht waar moet maken: het is er niet zonder meer.

Een collega van mij, iemand die ik overigens zeer op prijs stel, vertelde mij eens, sprekende over zijn leven: Op een nacht werd ik wakker en voelde opeens een enorm Licht in mij. Ik heb toen gevraagd, wat hij dan wel de avond tevoren gedronken had. Niets, beweerde hij. Waarop ik wilde weten, wat hij dan wel met het Licht gedaan had. Niets, was het antwoord, want het was weg, voor ik het kon begrijpen, het te pakken kon krijgen. Dat leek mij juist, want bij ons in de sferen beleef je vaak hetzelfde: je ziet het Licht wel, maar je kunt het niet pakken, je kunt er geen deel van zijn. Het wonderlijke is hierbij, dat, zodra wij aan het werk zijn, wij wel deel van dat Licht zijn en de werkingen daarvan rond onszelf vaak kunnen constateren.

Ik meen, dat het ook de mens duidelijker zal worden, wanneer hij gaat begrijpen dat deelhebben aan het Licht een kwestie is van actie. In jezelf moet je niet maar alleen wachten tot God zich misschien zal openbaren. In jezelf moet je werken met jezelf - niet allereerst aan je zelf, maar met jezelf - met wat je bent: je moet zien: Wat ben ik, wat doe ik, wat leef ik. Dan komt er een ogenblik van wat men mystieke beleving noemt. Dan heb je even werkelijk contact met dat Licht. Maar kijk, wanneer je dit Licht vindt, niet naar dat Licht. Velen doen dit, maar het is dom. Je moet in het Licht juist naar jezelf kijken. Want in het Licht word je de waarheid omtrent jezelf geopenbaard en wanneer je die waarheid kent, zul je de actie in jezelf en met jezelf uit kunnen bouwen tot je er iets mee kunt doen, tot het iets behoorlijks wordt.

Ik hoor u al mompelen: iets behoorlijks? Hoe maak je ergens iets behoorlijks van? Ik zal mijn best doen. Ik heb een vriend, een andere, die de originator is van een eindeloze reeks hemelpoort-verhalen. Ik zal hier een voorbeeld in zoeken.

Er was eens een mens die er van overtuigd was, dat hij innerlijk een schurk was. Een overtuiging overigens die door vele van zijn medemensen gedeeld werd. Hij vond zichzelf zelfs te slecht voor deze wereld en profiteerde er daarom maar lustig van. Want dit is een verschijnsel dat ik bij meerdere mensen heb opgemerkt: Wanneer zij eenmaal overtuigd zijn dat zij niet deugen, dat zij te slecht zijn om ooit iets goeds te worden, doen zij werkelijk hun best om het in slechte dan tenminste plezier te hebben. Maar ondanks zijn oordeel over zichzelf was deze mens nooit werkelijk slecht tegenover anderen. Hij had in feite alleen maar het gevoel bij alles, wat hij deed, dat hij het beter zou hebben moeten doen.

Toen de dood ook voor hem kwam, sprak hij bij zichzelf: nou jongens, daar gaan we dan. Op naar warmere oorden. Maar ja, de enige weg die hij vinden kon, toen hij zijn lichaam eenmaal verliet, ging toevallig niet regelrecht naar beneden toe, maar voerde naar boven. Hij mompelde: in de hel kom ik toch terecht, maar voorlopig kan ik kennelijk nog even in de koelte wandelen, dus laat ik er maar van profiteren. En hij wandelde gezellig verder, tot hij bij de hemelpoort aankwam. U weet toch hoe die ingang van de hemel er uit ziet? In de wolken zie je opeens een mooie poort van edelsmeedwerk met opzij een poortwachtershuisje met geraniums in de vensterbank en een wit bankje er voor. De oude heer met een soepjurk aan, die daar vaak op dat bankje zit, is dan Petrus. Ook nu zat Petrus gezellig te zitten, zoals hij dit wel meer doet. Hij wil immers van zijn bankje nog wel eens naar de wereld kijken.

Zo zag hij de arme ziel aankomen sloffen en sprak de man aan: Zo kerel, kom je naar de hemel toe? Nou, sprak de man. Ik denk van niet... Stop, sprak Petrus. Nooit iets alleen denken. Wanneer je het niet weet, hou dan je waffel dicht. Wie ben je eigenlijk? En wie bent u? Informeerde onze would-be schurk. Ik? Vroeg Petrus. Ach, wat zal ik je zeggen? Ik ben een lamstraal. Ik heb mijn Heer drie malen verraden, ik heb mensen in elkaar geslagen. O, ik heb natuurlijk ook wel geprobeerd iets goeds te doen. En toen ik dood was, heeft men mij hier portier gemaakt. Is dat een leuk baantje? informeerde de schurk. Soms wel, meende Petrus. Er komen hier nogal wat vreemde gevallen langs en daar kun je je dan best mee amuseren. Bedankt voor de informatie, sprak de schurk. Maar wilt u mij nu even de weg naar de hel wijzen? Want daar kom ik toch terecht en het lijkt mij zinloos hier in aller eeuwigheid te blijven staan. Ik wil de zaken dus meteen afhandelen. Goed, Goed, sprak Petrus: daar kom je wanneer je deze mooie met goede voornemens geplaveide weg volgt. Maar om je aan te melden, zul je toch werkelijk bij mij moeten zijn.

Bent u dan de portier van de hel? Nee, nee nee, suste Petrus. Bij de hel hebben zij geen eigen portier. Wij hebben hier de administratie. Uitvoerende organen vindt u eventueel ook daar beneden, maar wij moeten u dan eerst hiervan bovenaf aanmelden. Hoe gaat dat dan, vroeg de schurk. O, kijk maar even, meende Petrus en voerde de man aan de arm in zijn huisje binnen. Wij zijn trouwens hier pas gemoderniseerd, dus het gaat vlot. Wat ook wel nodig is met al die overbevolking op aarde. Hij drukte een paar toetsen in op de computer, kaarten begonnen door een sorteermachine te lopen. Zo, dat is dat. Even wachten, en dan weten wij, wat jij van je leven gemaakt hebt. En ja, even later ratelde een machine en daar waren de gegevens. Petrus las het zo, keek eens schuin en vroeg: U vindt uzelf wel een enorme schurk he? Ja, was het antwoord. En u meent, dat u nooit iets goeds hebt gedaan in uw leven? Heel juist, was het antwoord. En u vindt, dat u naar de hel moet? Ja. Nou, sprak Petrus, dan moet ik u toch wel teleurstellen. Hier staat: x is een goed mens, die onder een minderwaardigheidscomplex geleden heeft, zijn gehele leven voor anderen veel goeds heeft gedaan, maar zichzelf het goede niet gegund heeft, wat hij toch genomen heeft. Op grond van dit alles moet u wel even hiernaast in de wachtkamer gaan zitten. Dat is een z.g. vagevuur. Maar maak je maar niet bezorgd hoor, dat is alleen maar een soort douche en zodra je schoon bent, kun je hier in de hemel binnen. Mag ik dan de hemel binnen, vroeg onze schurk. Natuurlijk, jongen, sprak Petrus. Jij vindt jezelf toch slecht? Als je werkelijk naar beneden zou gaan, zou je daar juist alle mensen kunnen aantreffen, die zichzelf zo goed en braaf vinden.....

Een verhaal wat past bij onze esoterie. Want vele mensen zeggen tegen zichzelf: nu ja, ik doe wel alsof, maar eigenlijk ben ik maar een grote zondaar.

En degenen, die denken dat zij grote zondaars zijn, zijn gemeenlijk mensen die niet beseffen, wat zij in hun leven eigenlijk hebben gedaan, die niet weten wat zij voor anderen betekend hebben of nog betekenen. Je kunt alles wat je doet, natuurlijk negatief gaan benaderen. Houd je dit vol, terwijl je naar je innerlijk kijkt, dan zie je inderdaad een rommeltje. Maar wanneer je dit minderwaardigheidscomplex af zou kunnen leggen, zou je toch wel beseffen: ook in mij schuilt iets goeds, iets Lichtends. Dan zoek je niet meer naar het grote Licht, dat je reinigen moet en alles op moet lossen, maar dan kijk je naar jezelf. Zeker, je ziet vuil en mogelijk zitten er hier en daar spinnenwebben op. Het beeld wat je dan ziet, is te vergelijken met een schilderijtje op een rommelmarkt. Het lijkt niet veel, maar hier en daar is er een lijn die je aantrekt. Koop je het dan en maak je het voorzichtig schoon, dan kan er wel eens iets waardevols tevoorschijn komen. Mogelijk iets, waarvan je denkt, dat zou best een Rubens kunnen zijn.

Ik kies nu Rubens, omdat hij mij voor deze tijd weer in lijkt vanwege het vele bloot. Maar ja. Vroeger zag men er misschien eerder een Dou in. Nu krijg je in het gewone leven zo vaak een douw, dat je dit niet meer in jezelf zoekt en erkent. Hoogstens Jan Steen, want dat zit er bij de mensen altijd wel een beetje in. Je ontdekt dus een innerlijk, dat toch wel degelijk vaste lijnen, kleuren, een voorstelling bevat. De eerste reactie is dan meestal: maar dat kan ik toch niet zijn? Niet zo pessimistisch doen en liever stellen: Kijk eens, ook dat leeft in mij. Wanneer je dit durft te zeggen en hiermee aan het werk durft gaan, dan is ook opeens het goddelijk Licht in je, de openbaring van het Ik.

Zeker, soms lijkt dat in het begin eerder een gevaarlijke dooltocht door de jungle van de emoties. Wanneer je echter ook door al die gevoelens en gevoeligheidjes heen kijkt en de uiterlijken vergeet, wanneer je niet verwacht dat op aardse wijze een soort schoonheid in je zou ontstaan, maar je in plaats daarvan beseft, dat ook in jou achter alle vertroebelende werkingen een zuiverheid en een Licht aanwezig is, dan ben je als vanzelf reeds innerlijk bewuster. Dan ga je ook eerder leren wat je bent en wat je leven is en betekent. Dan is het niet zo erg meer dat wij in het leven feitelijk op de kermis staan. Want dan zijn wij ons van onze waarde bewust. En dat is al veel.

Er staan soms tenten op de kermis, die, zoals allen, een vals front hebben. Het tentje is mogelijk niet zo mooi, maar er wordt parade gemaakt en de artiesten zien er werkelijk aardig uit. Het wonderlijkste is dan, dat je de tent ingaat en bemerkt, dat die artiesten ook werkelijk iets presteren. Dan is er werkelijk iets te zien en is het bezoek de moeite waard. Wanneer u leert al wat er in u is, werkelijk te gebruiken en te ontwikkelen, dan zult u nog altijd leven met een vals front en u zult nog steeds parade maken met een hoop dingen die u in feite nog niet direct beheerst of bent. Maar achter dit alles, binnenin, zult u dan ook prestaties kunnen leveren. Datgene wat in u is als mogelijkheid wordt tot werkelijkheid. Het heeft een innerlijke betekenis gewonnen en je komt er werkelijk verder mee.

Dat was dan mijn eerste boodschap voor vandaag. Maar stel u nu eens even voor dat wij alles in proberen te delen in vakjes, dat wij alles geheel volgens de regel proberen te doen, alles willen regimenteren, wetenschappelijk samen willen vatten en alle onderdelen van het zijn afzonderlijk willen onderzoeken. Dan breken wij de eeuwigheid en het werkelijke Licht, dat er in ons is, kapot, wij halen er het leven uit. Wat overblijft is een demonische ordening. Wij kunnen nu eenmaal niet alles precies volgens de regels doen. Er zijn in ons dingen die zeggen: zo is het goed. Dan moet je dat ook willen weten, dan moet je het ook willen aanvaarden. Want dat betekent het Licht. En dan moeten wij dit Licht, zoals het op dat ogenblik in ons is, ook waar maken en uit weten te stralen. Dat geldt ook wanneer dat Licht vandaag zegt: nu moet je mensen genezen, en morgen zegt: ga maar liever wandelen. Wij moeten niet proberen alles te doen volgens vaste normen en maatstaven, maar de werkelijkheid leven, die in ons is.

Dat, wat vandaag in ons waar is, hoeft morgen voor ons geen waarheid meer te zijn misschien. Maar vandaag is dit God, die door ons spreekt, vandaag is het het goddelijke Licht, dat wij waarmaken en in het realiseren van hetgeen zo, impulsief, intuïtief, of hoe u het ook noemt, in ons bestaat en in het begrijpen daarvan leren wij zowel onszelf als God en de schepping kennen.

Maar wanneer wij ons innerlijk en zelfs God trachten te onderwerpen aan de beperkingen van ons eigen nuchtere verstand en onze logica, blijft ons niets over dan de demon: de duivel, het gevreesde, waaraan wij dan maar moeilijk meer zullen kunnen ontkomen.

Wij willen zo graag de eeuwigheid en wat dat betreft ook ons eigen innerlijk precies ordenen. Wij zouden het in een vorm van esoterische binnenhuisarchitectuur alles prima willen inrichten, geheel in overeenstemming met de laatste feiten van de wetenschap en de wereld. Maar als wij dit werkelijk doen, doden wij onszelf. In uzelf leeft kracht, in uzelf leeft waarheid. U bent veel meer in uzelf dan u denkt te zijn. Alles mooie zaken. Maar die kunnen voor u alleen waar worden, wanneer u kunt leven vanuit de lichtende impulsen, zoals die in u bestaan, wanneer u dit Licht, die kracht, niet beperkt.

Wanneer God in je spreekt, kun je niet zeggen: Ik hoor U, heer, maar wacht een paar uren, want ik heb nog een afspraak, ik moet naar een verjaardag toe, of ik ga nu juist naar een concert. Wanneer de kracht in je roept, moet je eenvoudig zeggen: Licht, hier ben ik. Dan moet je meteen reageren. Het beleven gaat vaak in een flits voorbij en je houdt gemeenlijk toch wel tijd genoeg over voor wat je nog moet doen. Maar je moet het innerlijke leven ook werkelijk zijn rechten gunnen. Je moet niet proberen het in de agenda in te passen, zo van: heden esoterische bewustwording, dat kan, eens even kijken, tussen half twee en kwart voor tweeën. Want op die manier kom je geen stap verder. En wanneer je je aan je agenda houdt en in de gestelde periode toch nog enkele esoterische gedachten hebt, dan zijn dit over het algemeen kunstmatige structuren, door jezelf vervaardigd, die je eerder belemmeren in je bewustwording, dan dat zij je daarbij behulpzaam zouden kunnen zijn.

Hopelijk is niemand gekwetst, wanneer ik hier mijn mening zeg over het merendeel van de esoterie op aarde. Ik tref soms van die mensen die zo echt gezellig aan het esoterisch doen zijn. Dan mediteren zij, er spreekt iemand, en een rilling van heiligheid gaat door de aanwezigen heen. Maar als je naar de reden van die ontroering kijkt, zo blijken zij tezamen te zeggen: O heer, wat ben ik uitverkoren, o Heer, wat ben ik toch goed... Andere mensen verklaren te pas en te onpas dat zij aan esoterie doen. Je ziet hen van de meest kunstige toeren van filosofie uithalen. Zij bouwen torens van gedachten op, zo abstract, dat zelfs een mathematicus er geen raad meer mee zou weten. Die mensen lijken een soort verinnerlijkte Einsteins. Maar als je dan gaat kijken, waar de cement van innerlijk licht en leven blijft, de binding van innerlijk besef die al die denkbeelden tot een betekenisvolle eenheid zou moeten maken, zo blijkt juist dit afwezig. De eerste beste afwijkende gedachte die hen van buitenaf beroert, de eerste de beste beleving die hen niet past, doet alles in elkaar vallen. En dan kunnen zij wel weer opnieuw beginnen, maar veel beter brengen zij het er over het algemeen niet af.

Dergelijke dingen steken mij dan. Zeker, ook ik voeg gedachten aaneen en probeer u iets duidelijk te maken. Maar daarnaast hoop ik, dat er zo nu en dan een lachje af kan. Want een mens die aan werkelijke esoterie wil doen, moet om zich en de wereld zo nu en dan kunnen lachen. De waarheid vind je niet door een zuur gezicht te zetten, zwarte kousen aan te trekken en iets te mompelen over zedelijk besef. Bovendien moet je beseffen, dat je, zelfs met de mooiste theorieën en openbaringen de werkelijkheid van je wereld niet weg kunt werken. Je bent deel van die wereld en wanneer je bewust wilt worden, moet je weten: zonder de wereld gaat het niet. Je moet beseffen dat alles wat je bent, alles wat je doet in de esoterie, een rol speelt. Alles wat je bent en denkt, tot de dagdroom, die even in je opwelt, heeft betekenis. Zij maakt deel uit van je wezen. Al die dingen tezamen maken deel uit van dat wat je innerlijke werkelijkheid wilt noemen. Daarin openbaart zich God, daarin leeft de werkelijkheid.

Dus vrienden, wanneer u hier komt om met een ernstig gezicht naar de geest te luisteren en zo heilig te worden, zo kan ik u garanderen, dat u op die wijze hoogstens schijnheilig wordt. Maar wanneer je dit, zoals alle zaken in het leven, in jezelf laat werken, in jezelf tot een kracht laat worden en vanuit jezelf laat groeien tot een vernieuwde manifestatie van alles, wat in je leeft, zo doe je, en met succes, aan esoterie. Want esoterie is dan wel in keren in jezelf, maar hoe kun je ooit werkelijk in jezelf keren, wanneer je nog niet eens wilt weten, wie en wat je bent?

Hoe kun je de werkelijkheid en God in jezelf vinden, wanneer je alles wat waar en mogelijk goddelijk is, opsluit achter de regels en indelingen van de mensen?

Sommige esoterici, die zich vasthouden aan een systeem, hopen in zich zo God te vinden. Maar wanneer zij al iets van die God in zich ontmoeten, is het hoogstens God achter de tralies, een kracht die zich niet door je uiten kan. God is vrij, God beweegt in alle dingen, het Licht leeft in alle dingen. Hij is overal, Hij is in alle dingen, hoe je die ook noemt. Je kunt God niet tot jezelf bekeren. Je kunt alleen proberen in jezelf een besef te verwerven, waardoor je die God in alle dingen terug kunt vinden, zelfs in de dingen die verwerpelijk lijken. God vinden, het Licht vinden, de zaken die de kern zijn van alle dingen, dat is esoterie. Begin in jezelf, maar beleef dan ook de eenwording met de wereld, met God, met alle krachten. Want slechts dit is ware esoterie.

Goedenavond.

d.d. 12 januari 1973